

Certyfikacja F-gazowa – potrzeby rynku zweryfikowane

PROZON Fundacja Ochrony Klimatu od blisko pół roku prowadzi szkolenia i certyfikację F-gazową dla osób, w oparciu o europejski porządek prawny. Wniosek: choć wciąż brak polskiej ustawy, na polskim rynku zainteresowanie certyfikacją F-gazową jest znaczne.

Zaczął się w październiku 2014 roku. Było już jasne, że od 1 stycznia 2015 roku zacznie obowiązywać Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014, które obowiązuje do posiadania certyfikatów nie tylko techników instalujących i serwisujących urządzenia zawierające fluorowane gazy cieplarniane (F-gazy), ale i personel zajmujący się sprawdzaniem ich szczelności. Przy zakupie czynników HFC do celów serwisowych wymagane będzie okazanie certyfikatu F-gazowego. Wciąż jednak nie można powiedzieć, kiedy zostanie opublikowana polska ustawa F-gazowa (Ustawa o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych), a tym bardziej – kiedy wejdą w życie zapisy dotyczące prowadzenia szkoleń i certyfikacji.

Do tej pory, w Polsce istniał tylko jeden dokument dla techników chłodnictwa, tj. Świadectwo Kwalifikacji. Dotyczy ono jednak wyłącznie pracy z substancjami kontrolowanymi, więc w obliczu ich definitywnego wycofania (z końcem 2014 roku) i zastąpienia F-gazami, staje się bezużyteczne.

Certyfikaty pilnie potrzebne... i legalnie dostępne

Pojawiło się więc naturalne pytanie – czy można uzyskać certyfikat F-gazowy mimo braku polskiej ustawy. Okazało się, że można. Należy uzyskać go w innym, europejskim porządku prawnym. Kluczem do takiej możliwości jest Rozporządzenie EU 303/2008, które definiuje zakres wymaganej wiedzy i umiejętności oraz wymóg wzajemnego uznawania Certyfikatów Państw Członkowskich na terenie UE. Mówiąc krótko – certyfikat uzyskany w dowolnym

Jak informuje **Departament Ochrony Powietrza, Wydział do spraw Zarządzania Emisjami Gazów Cieplarnianych w Ministerstwie Środowiska:**

„...certyfikaty tzw. F-gazowe wydawane w innych krajach UE będą uznawane w Polsce pod warunkiem posiadania tłumaczenia przysięgłego tego dokumentu na język polski, zgodnie z art. 44 projektowanej ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych, który brzmi następująco:

„Art. 44. Certyfikaty lub zaświadczenia wydane w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej są uznawane, gdy posiadacz certyfikatu lub zaświadczenia dysponuje tłumaczeniem przysięgłym certyfikatu lub zaświadczenia na język polski.”

kraju UE obowiązuje w pozostałych krajach Unii. Zgodnie z polskim projektem ustawy F-gazowej, warunkiem obowiązywania tego dokumentu w Polsce jest posiadanie jego tłumaczenia przysięgłego.

Dlatego Fundacja PROZON wystąpiła ze śmiałą inicjatywą szkoleń i certyfikacji F-gazowej, dla personelu I i II kategorii, w oparciu o legislację innych krajów europejskich – Czech i Słowacji. Formuła polega na dwóch dniach intensywnego szkolenia, po których następuje pisemny i praktyczny egzamin. Certyfikat czeski wymaga udziału w egzaminie na terenie tego kraju (jest to więc egzamin wyjazdowy), natomiast egzamin według legislacji słowackiej można zdać w Polsce.

Wygodna formuła jest przekonująca

Po pół roku działań na rzecz certyfikacji F-gazowej widać, że pomysł z egzaminami według czeskiego czy słowackiego porządku prawnego trafił w potrzeby branży – i to w dużo większym stopniu, niż na początku zakładano. Odbyło się już dziesięć szkoleń, w wyniku których Certyfikat (obowiązujący w całej Unii Europejskiej) uzyskało ponad 150 osób. Zarówno ta liczba, jak i opinie uczestników, są potwierdzeniem przydatności tego, w pierwszej chwili nieoczywistego, rozwiązania.

– *Przyznaję, że trochę zaskoczyła mnie formuła – nie kryje* **Marcin Franz, Kierownik obiektu, Veolia Industry Polska Sp. z o.o.** – *W pierwszej chwili pomysł wyjazdu na egzamin do Czech wydał mi się nieco książkowy, jednak pobyt w Ostrawie zamknął się w trzech godzinach intensywnej pracy i w ogóle nie odczułem tego jako wyprawy za granicę.*

Tym bardziej, że – o ile egzamin według prawa czeskiego wymaga wyjazdu do naszych sąsiadów – egzamin według prawa słowackiego można zdać w Polsce.

– *Miałem świadomość obowiązku certyfikacji F-gazowej, wynikającego z prawa unijnego, ale w Polsce nie było możliwości*

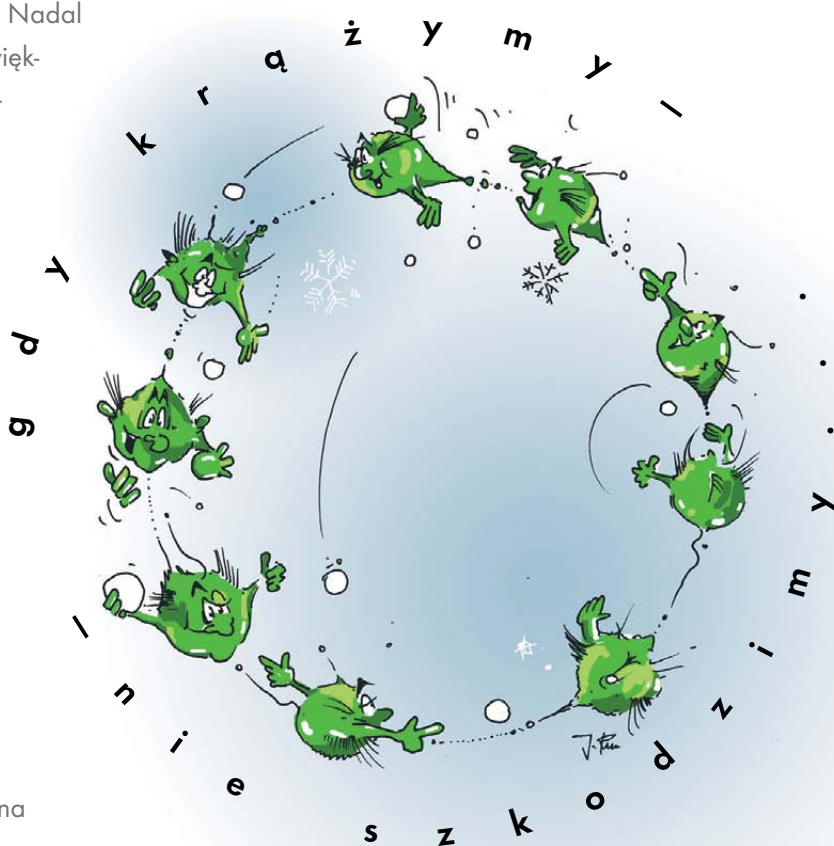

To już V edycja egzaminu F-gazowego w Polsce

Fundacja PROZON od wielu lat prowadzi działania zmierzające do ograniczenia stosowania oraz minimalizacji emisji czynników chłodniczych. Wycofanie z rynku substancji niebezpiecznych dla warstwy ozonowej skoncentrowało działania Fundacji na odzysku i regeneracji czynników chłodniczych o wysokim potencjale cieplarnianym. W ślad za tym, Fundatorzy podjęli decyzję o zmianie nazwy, aby lepiej odzwierciedlała aktualny obszar aktywności Fundacji. Nowa nazwa brzmi: **PROZON Fundacja Ochrony Klimatu**.

Fundacja zregenerowała i zutylizowała setki ton czynników chłodniczych. Nadal prowadzi i rozwija sieć 3R. Zwiększa moce przetwarzania czynników chłodniczych. Wspiera odpowiedzialne postawy proekologiczne wśród personelu serwisu urządzeń chłodniczych. Szkoli i certyfikuje oraz pomaga zdobyć uprawnienia.

Czynniki chłodnicze są bezpieczne dla środowiska tak długo, jak krążą w obiegu zamkniętym. PROZON nadal dba, aby sieć 3R oraz Centrum Regeneracji i Utylizacji nie pozwoliły na uwolnienie demona.

PROZON Fundacja Ochrony Klimatu

ul. Matuszewska 14 bud. B9
03-876 Warszawa
NIP 524-18-25-696
REGON 012230156
KRS 0000042679

VII edycja egzaminu F-gazowego. Egzamin z lutowania

uzyskania takiego certyfikatu – mówi **Paweł Siodłowski, kierownik serwisu RC Polska**. – *Ucieszyła mnie więc dostępność certyfikacji słowackiej lub czeskiej. Wybraliśmy certyfikat słowacki, bo można zdać egzamin w Polsce. Zarząd firmy uznał to za bardziej korzystne.*

To nie certyfikat czeski czy słowacki, to dokument unijny

Zasadniczym powodem, dla którego kierownictwo firm chłodniczych decyduje się na uzyskanie certyfikatu według legislacji czeskiej lub słowackiej, są wymogi pracy w międzynarodowym środowisku.

– *Jestem legalistą – przecież nawet przy braku polskiej ustawy dotyczą mnie te same obowiązki, co serwisantów w innych krajach unijnych* – podkreśla jeden z uczestników szkolenia, **Krzysztof Mostek, Prezes firmy MOS Technika Sp. z o.o.** – *Zdecydowałem się na uzyskanie certyfikatu F-gazowego, gdyż na etapie odbiorów wymagał go od nas inwestor zagraniczny, u którego wykonywaliśmy prace. Zatem, by realizować kolejne odbiory, ponosiliśmy duże koszty przyjazdu techników z zagranicy.*

Rynek wymaga, prawo nie nadąża

Udział w szkoleniach F-gazowych jest dla wielu firm koniecznością, związaną ze zmianami rynkowymi, przede wszystkim definitywnym wycofaniem substancji kontrolowanych.

– *Substancje kontrolowane przeszły już do historii, a my pracujemy wyłącznie z F-gazami. Uznałem więc uzyskiwanie Świadectwa Kwalifikacji za stratę czasu i pieniędzy* – wyjaśnia **Marcin Goń, właściciel firmy Eco Coldmar**.

– *Nadzoruję serwis urządzeń klimatyzacyjnych w dużych zakładach w branży energetycznej, która jest bardzo wymagająca pod względem BHP oraz bezpieczeństwa środowiskowego – obowiązują wysokie standardy i zastrzone wymagania* – mówi **Marcin Franz**. – *Szkolenie, które odbyłem, było interesującym i pomocnym rozwiązaniem umożliwiające podejście do egzaminu na Certyfikat i Świadectwo jednocześnie, nie uczestnicząc w dwóch oddzielnych szkoleniach.*

Nie tylko dla wykonawców, czyli wiedzy potrzebują wszyscy

Obecność kierownika dużego obiektu w branży energetycznej świadczy o tym, że szkolenia potrzebne są nie tylko technikom-wykonawcom. Są nimi zainteresowani także inspektorzy nadzoru czy projektanci.

– *Szkolenia F-gazowe mają duże znaczenie nie tylko dla techników, ale także dla projektantów. Doceniam przede wszystkim usystematyzowanie wiedzy* – potwierdza **Michał Woch, Hauser**

Jak informuje **Departament Ochrony Powietrza, Wydział do spraw Zarządzania Emisjami Gazów Ciepłarnianych w Ministerstwie Środowiska**:

Zgodnie z art. 65 projektowanej ustawy świadectwa kwalifikacji uzyskane na podstawie obowiązującej aktualnie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. z 2014 r. poz. 436) będą ważne na okres na jaki zostały wydane, ale tylko w odniesieniu do substancji kontrolowanych, a nie do F-gazów. Art. 65 projektowanej ustawy brzmi następująco:

„Art. 65. Świadectwa kwalifikacji wydane na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 75, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, zastępując w swoim zakresie certyfikaty dla personelu, o których mowa w art. 20 niniejszej ustawy, w stosunku do czynności wykonywanych w odniesieniu do substancji kontrolowanych wymagających, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, posiadania certyfikatu dla personelu.”

Polska. – *Jest ona uniwersalna dla międzynarodowego środowiska, w którym pracuję.*

– *Prowadzę nadzór nad realizacją projektów. Szkolenie pozwoliło mi pogłębić moją wiedzę z zakresu chłodnictwa, a zdany egzamin – potwierdzić ją* – opowiada **Janusz Pękala, Hauser Polska**. – *Bardzo wysoko oceniam wykładców. Byli niezwykle kompetentni, a do tego wysoko stawiali poprzeczkę. Teraz sam mogę więcej oczekiwać od wykonawców, z którymi pracuję.*

Musi być trudno, czyli szkolić i wymagać

Dla uczestników szkoleń rzeczywiście istotne jest rzetelne podejście wykładowców i egzaminatorów, a duży stopień trudności egzaminów oceniał pozytywnie, jako rzeczywistą weryfikację ich umiejętności.

– *W kilku placówkach szkoleniowych można spotkać się z podejściem „placisz i zdajesz”* – mówi bez ogródek **Marcin Goń**. – *A PROZON traktuje egzamin rzetelnie i poważnie – był trudny i stresujący, nie dało się markować wiedzy i umiejętności. Dlatego postrzegam ich jako instytucję odpowiedzialną i chętnie skorzystałem z tych szkoleń. Dodam, że nie było łatwo – szkolenia są bardzo wymagające, bo uporządkowanie i poszerzenie takiej ilości wiedzy wymaga pełnej koncentracji.*

– *Dzięki certyfikacji F-gazowej, potwierdziliśmy nasze kompetencje, tym bardziej, że egzamin nie należał do łatwych* – przyznaje **Krzysztof Mostek**.

Warto dodać, że wykładowcy nie ograniczają się do F-gazów, ale realizują też wynikający z rozporządzenia 517/2014 obowiązek informowania o technologii służących zastąpieniu i zmniejszeniu stosowania fluorowanych gazów ciepłarnianych.

– *Ponieważ specjalizuję się w instalacjach na CO₂ i w szkoleniach szukam też informacji dotyczących tego czynnika, za interesującą uznałem platformę szkoleniową REAL Alternatives – zbiór wiedzy przygotowanej w wyniku współpracy podmiotów z Unii Europejskiej* – dodaje **Michał Woch**.

– *Organizujemy certyfikację według legislacji innych krajów, ale zależy nam na jak najszybszym uchwaleniu polskiej ustawy dotyczącej postępowania ze SZWO i F-gazami, co pozwoli na ustanowienie polskiej jednostki certyfikującej* – podkreślił **prezes Fundacji PROZON, Krzysztof Grzegorzczak**. – *Dlatego uczestniczymy w pracach podkomisji sejmowej, przygotowującej krajową ustawę. By prace rzeczywiście przebiegały sprawnie, nie jesteśmy radykalni i nasze postulaty modyfikacji projektu ograniczamy do złagodzenia i miarkowania kar.*